

Obsah

Na úvod.....	11
RODINNÉ SVIATKY A OBRADY.....	13
NARODENIE – Aby sa rod zachoval.....	15
Dieťa je Boží dar.....	16
Požehnaný stav.....	17
Keď nastala ťažká hodinka.....	21
Novorodenec, jeho najdôležitejší kúpeľ a prijatie do rodiny.....	26
Spoločenské uznanie matky a dieťaťa.....	29
Náhly krst mdlého dieťaťa.....	33
Cirkevný krst a krstní rodičia.....	34
Odniesli sme pohana, priniesli sme kresťana.....	39
Krstiny, babské hostiny.....	40
Obdobie plné zákazov a príkazov.....	45
Čas plienok a dojčenských košielok.....	47
Ohýbaj ma, mamko.....	51
Nové šaty, šlabikáre a griflíky.....	55
Misy aj detské taniere.....	57
<i>Receptár tradičných jedál.....</i>	<i>60</i>
SVADBA – Spájanie majetkov a kde bola láska.....	69
Matka a otec ako domáci učitelia.....	70
Pre krásu, lásku a vydaj.....	74
Kúpa a únos ako najstaršie formy svadby.....	77
Keď sa začalo myslieť na svadbu.....	79
Sprostredkovanie sobáša, dohadzovačky a nahováračky.....	81
Pytačky, chlieb a praženica.....	83
Verejné ohlášky v kostole a zásnuby.....	85
Prípravy na najkrajší deň.....	87
Vysoká posteľ, tenká perina.....	91
Čo ženích nesmel vidieť.....	96
Kráľovná Viktória a jej dar nevestám.....	98

Vyšívaná košeľa a pierko za klobúkom	101
Zbohom ostávajúce mamičkine prahy.....	103
Už si ty Anička, už si teraz naša.....	109
Príchod do domu muža a nevestine dary	111
Čo ženích nemusel vedieť.....	113
Keď sa jedlo veľkou lyžicou	114
Nielen jedlom bol svadobčan živý.....	121
Snímanie venca, čepiec a pozavítané šaty	122
Ukladanie novomanželov na svadobné lôžko	124
Po sobášii na vádzku, potom na poprávky.....	125
<i>Receptár tradičných jedál</i>	<i>126</i>

SMRŤ – Keď nastala posledná hodina

Keď dohára svieca života	136
Jediná istota	139
Predzvesti smrti.....	141
Aby duša mohla opustiť telo.....	143
Vodou aj vínom	145
Keď zazvonil umieračik	146
Ukladanie na posledné lôžko.....	148
Pohreb a posledná cesta	150
Na kare vážne i polovážne	155
<i>Receptár tradičných jedál</i>	<i>159</i>

VÝROČNÉ SVIATKY A ZVYKY

ZIMA – Dni sa krátia, zimné sviatky vchádzajú do dverí

Ide zima, ide mráz	170
Na svätého Martina, spadne biela perina	170
Na deň svätej Kataríny, prespevujú žiaci pilní	172
Pokoj na duši a utiahnuté opasky	173
Pôstne jedlá, alebo keď chudli rodiny i dediny.....	175
Ondreju, Ondreju, olovo tebe leju.....	177
Svätá Barbora vetry rozháňa	179
Mikulášku, dobrý strýčku	180
Od Lucie do Vianoc, každá noc má svoju moc	183
Na svätého Tomáša, zima sa nám rozpáša.....	185

Čas predvianočných príprav	187
Keď nastal dlho očakávaný Štedrý deň	191
Najkrajšie stromčeky sú vianočné	192
Pôstne alebo mäsité jedlá, ale najmä štedré	193
Keď Štedrý večer vchádzal do dverí	195
Stôl štedrosti a hojnosti pre všetkých	196
Prvý sviatok v kruhu rodiny, druhý na návštevách	200
Starý rok odchádza	203
Čo na Nový rok, to po celý rok	204
Z ďalekého kráľovstva sme prišli	205
Keď hodina narastie a na Mateja sa nič nezačína	207
I rektor musel z niečoho žiť	207
Keď sú masky na tvári i žalúdku sa zadarí	209
<i>Receptár tradičných jedál</i>	212
JAR – Suchý marec, mokrý máj, bude žitko ako háj	221
Delenie jarného zvykoslovia	222
Keď Jozef kožuch odkladá, bude dobrá úroda	222
Predveľkonočná očista ducha a tela	224
Význam a dávne korene veľkých a malých pôstov	225
Stískanie brucha počas pôstov	228
Dve nedele a každá iná	234
Veľký týždeň a jeho hlavné dni	238
Veľký piatok, pôst i sviatok kresťanov	241
Biela Sobota s prácou a svetlom	241
Veľkonočná nedeľa a svätenie jedál	244
Veľkonočný pondelok v znamení vody a korbáčov	246
S Jurajovým drakom sa zem otvára, bez draka posviacajú oziminy	248
Máj, čas ľúbosti, zelene i ohňa	251
Aby bolo vínka dosť a dažďa pomenej	253
<i>Receptár tradičných jedál</i>	256
LETO – Čas práce a požehnanej úrody	265
Slnovratové obrady	266
Dobry ako leto	266

Kresťanské sviatky s Božou zeleňou	268
Vôňa pokosenej trávy a medových kvetov	273
Jánska noc a ohňostroje na horách	277
Liečivá i magická sila rastlín	280
Zavreté šlabikáre a opálené tváre	282
Sťahovanie mešťanov na vidiek	284
Bačova koliba,košiar a ovce na grúňoch	286
Sviatok dvoch bratov a písma	288
Keď dvaja zatvárajú dvere letu	289
Otvárajte stodoly, nadišiel sviatok nového chleba	291
Letný obsah hrncov a mís	297
<i>Receptár tradičných jedál</i>	300
JESEŇ – Čas plných komôr a spokojných hospodárov	307
V obrobenej zemi sa chlieb rodí	308
Keď školský zvonec zvolával žiakov	309
Keď sa vínne sudy plnia a husi boja	312
Zbožnosť a podoby Márie	316
Kto by sa na ne netešil?	319
Slivky dobré ako duša	321
Do pivnice a komory sa vždy ešte niečo zmestí	322
Svätý Michal rýchlo z poľa utekal	323
Hrdý i bôľny sviatok mládencov	324
Keď sú valasi bez metra a hájnik bez búdy	328
Veď my dobre vieme, prečo pradieme a šklbeme	332
Jesenné sudy a pekáče	333
Uplakaná duša, oči aj počasie	335
Keď zazvonil zvonec výročnému obyčajovému cyklu	339
<i>Receptár tradičných jedál</i>	340
Na záver	347
Slovníček	348
Použitá a odporúčaná literatúra	354
Poďakovanie autorky	358
O autorke	359